

Hydraterende crèmes en eczeem

Referentie

van Zuuren EJ, Fedorowicz Z, Christensen R, et al. Emollients and moisturisers for eczema. *Cochrane Database Syst Rev* 2017, Issue 2. DOI: 10.1002/14651858.CD012119.pub2

Duiding

Hilde Lapeere, Dienst Dermatologie, UZ Gent

In Minerva bespraken we in 2015 een studie die aantoonde dat het dagelijks smeren van hydraterende crème bij pasgeborenen een haalbare strategie is om atopisch eczeem te voorkomen (1,2). We kunnen ons echter ook de vraag stellen of hydraterende crèmes effectief zijn bij personen met bestaand atopisch eczeem.

In 2017 verscheen er een systematische review van de Cochrane Collaboration waarin het effect van hydraterende crèmes bij patiënten met atopisch eczeem onder de loep werd genomen (3). In totaal includeerde men 77 RCT's met 6 603 patiënten van gemiddeld 18,6 jaar oud. 36 studies hadden een hoog risico op bias, bij 34 studies was het risico op bias onduidelijk en 7 studies hadden een laag risico op bias.

In 6 studies vergeleek men patiënten die hydraterende crème smeerden met patiënten die niet smeerden. Het gebruik van hydraterende crème gaf aanleiding tot minder opstoten van eczeem (**RR** 0,40 met 95% BI van 0,23 tot 0,70; N=2; n=87), een langer tijdsinterval tussen 2 opstoten (mediaan 180 versus 30 dagen) en minder gebruik van topische corticosteroiden (MD -9.30 gram met 95% BI van -15,3 tot -3,27g; N=2; n=222). In de meta-analyse van deze studies zag men geen verschil in ongewenste effecten en de vermindering van de ernst van het eczeem beoordeeld door de onderzoekers was klinisch niet relevant (N=3; n=276). De beoordeling van de ernst van de ziekte door de patiënten en de patiënttevredenheid werd door geen enkele studie onderzocht.

In een andere meta-analyse van studies die hydraterende crèmes met verschillende samenstelling (Atopiclair®, ureum-, glycerol-, of haver-bevattend) vergeleken met placebo, ervoeren meer patiënten verbetering van hun eczeem (RR 2,46 met 95% BI van 1,16 tot 5,23; N=5; n=572) maar kon er geen verschil in patiënttevredenheid aangetoond worden (N=3; n=296). Er bestaat geen evidentie dat één hydraterende crème beter werkt dan een andere.

Een lokale actieve behandeling bleek ook effectiever te zijn in combinatie met een hydraterende crème dan zonder hydraterende crème voor het verminderen van de ernst van het eczeem beoordeeld door de onderzoekers (**SMD** -0,87 met 95% BI van -1,17 tot 0,57; N=3 studies; n=192) en van het aantal opstoten van eczeem (RR 0,43 met 95% BI van 0,20 tot 0,93; N=1 studie; n=105), zonder verschil in het aantal ongewenste effecten.

Besluit

Deze systematische review toont aan dat het aanbrengen van hydraterende crèmes effectief is voor de behandeling van atopisch eczeem, zowel in monotherapie als in combinatie met actieve topische behandelingen.

Voor de praktijk

Het aanbrengen van hydraterende crème vormt de hoeksteen van de behandeling van atopisch eczeem (4,5). Bij milde vormen van eczeem (lichte roodheid, weinig tot geen oedeem of krabeffecten) kan een dagelijkse behandeling met hydraterende crème na het douchen of baden volstaan. Bij onvoldoende resultaat kan een vette preparaat (zoals vette crème of zalf) geprobeerd worden of is een bijkomende behandeling met topische corticosteroiden noodzakelijk (4). Een hydraterende crème wordt één uur na de topische corticosteroiden aangebracht. Bij matig en ernstig eczeem worden topische corticosteroiden steeds gecombineerd met hydraterende crème (4). Deze systematische review toont aan dat het aanbrengen van hydraterende crèmes effectief is voor de behandeling van atopisch eczeem, zowel alleen als in combinatie met actieve topische behandelingen. Artsen moeten patiënten met eczeem dus blijven motiveren om hydraterende crèmes te gebruiken.

Referenties

1. Lapeere H. Nut van hydraterende crème in de preventie van atopisch eczeem. *Minerva* 2015;14(8):92-3.
2. Simpson EL, Chalmers JR, Hanifin JM, et al. Emollient enhancement of the skin barrier from birth offers effective atopic dermatitis prevention. *J Allergy Clin Immunol* 2014;134:818-23. DOI: 10.1016/j.jaci.2014.08.005
3. van Zuuren EJ, Fedorowicz Z, Christensen R, et al. Emollients and moisturisers for eczema. *Cochrane Database Syst Rev* 2017, Issue 2. DOI: 10.1002/14651858.CD012119.pub2
4. Dirven-Meijer PC, De Kock CA, Nonneman MM, et al. NHG-Standaard Eczeem. *Huisarts Wet* 2014;57:240-52.
5. Atopisch eczeem (atopische dermatitis) bij volwassenen. Duodecim Medical Publications. Laatste update: 26/11/2015.